

Forslag

til

Lov om læreruddannelsen på Færøerne.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 19. januar 1962.*)

§ 1. Færøernes seminarium i Thorshavn har til formål at uddanne lærere til folkeskolen med dertil knyttede realklasser. Uddannelsen tager tillige sigte på, at lærerne skal kunne påtage sig undervisning i aften-skole og eventuel ungdomsskole.

Stk. 2. Læreruddannelsen skal foruden at give de fornødne faglige kundskaber tilstræbe at fremme elevernes personlige udvikling og give dem en fyldig pædagogisk og praktisk indsigt i undervisningen i folkeskolen.

Stk. 3. Lærere, der er uddannet på Færøernes seminarium, har adgang til ansættelse i embeder i folkeskolen på Færøerne med realklasser.

§ 2. Læreruddannelsen er 4-årig.

§ 3. Til optagelse i seminariet kræves, at den pågældende

- a) fylder 18 år inden 1. marts i det kalenderår, i hvilket optagelsen finder sted, jfr. dog stk. 2,
- b) ved lægeattest godtgør ikke at lide af nogen sygdom eller legemlig mangel, der gør ham uskikket til at være lærer i folkeskolen,
- c) fremlægger tilfredsstillende vidnesbyrd om forhold og vandel, deriblandt vidnesbyrd om, hvad han har været beskæftiget med siden sin udtræden af skolen,
- d) har de for optagelsen fastsatte kundskaber og forudsætninger.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1. a) kan seminariet dog under særlige omstændigheder tillade optagelse af ansøgere, der fylder 18 år inden 1. juni i det kalenderår, i hvilket optagelsen finder sted.

§ 4. Optagelse i første klasse kan som regel kun ske ved undervisningsårets begyndelse.

Stk. 2. Forudsætningen for optagelse eller oprykning i en højere klasse er, at eleven på tilfredsstillende måde har gennemgået den nærmest forudgående klasse.

Stk. 3. Under særlige omstændigheder kan ansøgere, der opfylder de i § 3 fastsatte betingelser, dog med skoledirektionens tilladelse optages i en højere klasse end første.

§ 5. Optagelse er afhængig af, at seminariet efter sit indtryk af eleven og dennes modenhed — efter afholdelse af en egnethedsprøve eller på anden måde — skønner, at eleven er egnet til lærergerningen.

Stk. 2. Optagelsen er betinget af, at den pågældende består en optagelsesprøve i følgende fag: færøsk (skriftlig og mundtlig), dansk (skriftlig og mundtlig), regning, kristendomskundskab, historie, geografi, naturhistorie, naturlære, matematik, engelsk og sang. Nærmere regler om fordringerne i de enkelte fag, der i hovedsagen skal svare til kravene ved realeksamen, fastsættes af undervisningsministeren. Forberedelse til prøven sker i seminariets præparandklasse, hvis undervisning højst kan have en varighed af 18 måneder.

Stk. 3. Undervisningsministeren bestemmer efter indstilling af skoledirektionen, hvilke på anden måde aflagte prøver der kan træde helt eller delvis i stedet for den i stk. 2 omhandlede optagelsesprøve.

Stk. 4. Optagelse i 1. klasse er dog som regel betinget af, at eleven har gået mindst 3 måneder i præparandklassen.

Undervisningsmin. j. nr. 640/60.

*) Se FT: 1483, 2036, 2139, 2353; A. 549. Lov nr. 36 af 7. febr. 1962.

Stk. 5. Ansøgere, der ved et skoleårs begyndelse er fyldt 20 år, og som har gennemgået mindst 2 folkehøjskolekursus, kan optages, når de består en optagelsesprøve som under stk. 2 angivet alene i færøsk, dansk, regning, matematik, fysik og engelsk.

§ 6. Optagelsesprøven afholdes af seminariets lærere med bistand af censorer, der antages af seminariet i det omfang, det skønnes fornødent.

Stk. 2. Afgørelse med hensyn til optagelse træffes af seminarirektoren efter forhandling med lærerrådet.

§ 7. Seminariets hovedfag er praktisk skolegerning, pædagogik og psykologi. I øvrigt lægges undervisningen således til rette, at den foruden at tage sigte på elevernes personlige udvikling tillige er vejledende med hensyn til stoffets praktisk-pædagogiske udformning.

Stk. 2. Til alle elever gives der foruden i hovedfagene undervisning i 1) færøsk med kendskab til islandsk, norsk og svensk, 2) dansk, 3) regning, 4) matematik, 5) kristendomskundskab, 6) historie med samfundskundskab, 7) naturhistorie, 8) geografi med geologi, 9) naturlære, 10) tegning, 11) skrivning, 12) sang og musik, 13) legemsøvelser, 14) engelsk, 15) sløjd (mandlige elever), 16) håndarbejde (kvindelige elever).

Stk. 3. Undervisning i praktisk skolegerning, pædagogik og psykologi skal også omfatte vejledning og praktiske øvelser i særundervisning af børn, der ikke kan følge den normale undervisning.

Stk. 4. Der kan efter godkendelse af Færøernes skoledirektion optages yderligere fag på undervisningsplanen, bl. a. biblioteks- og familiekundskab samt kundskab om skadevirkninger af tobak og alkohol.

Stk. 5. De elever, der har forudsætning derfor, skal kunne få undervisning i tysk.

Stk. 6. Undervisningen i de i stk. 1 nævnte fag kan fordeles over hele uddannelsesstiden eller koncentrereres på en begrænset del af denne.

Stk. 7. I løbet af seminarietiden — dog tidligst fra begyndelsen af 2. klasse — skal der med sigte på lærergerningen i de pågældende fag tilrettelægges en udvidet under-

visning efter 2 linjer, den ene højst omfattende de fire fag matematik, fysik, naturhistorie og geografi, den anden højst omfattende de fire fag færøsk, dansk, engelsk og tysk.

Stk. 8. De nærmere regler for den udvidede undervisning fastsættes af skoledirektionen.

Stk. 9. Fordelingen af eleverne til den i stk. 7 nævnte undervisning sker efter elevernes eget valg, der dog skal godkendes af seminariet.

§ 8. Ved afgang fra seminariet gives der dimittenderne et bevis, indeholdende

- a) en af seminarirektoren efter forhandling med lærerrådet afgivet udtalelse om deres kundskaber og egnethed for lærergerningen, herunder en særlig udtalelse om deres deltagelse i praktisk skolegerning samt om deres arbejde i hvert af de humanistiske fag, jfr. stk. 2,
- b) de ved afgangsprøven opnåede karakterer.

Stk. 2. I fagene praktisk skolegerning, pædagogik, færøsk litteratur, dansk litteratur, kristendomskundskab, historie, sang og musik afholdes der ingen eksamen, men der gives i hvert fag en standpunktskarakter. I fagene tegning, skrivning, sløjd og håndarbejde skal der fremlægges årsarbejder, der bedømmes af læreren og en censor.

Stk. 3. Der afholdes eksamen i fagene skriftlig færøsk, mundtlig færøsk, skriftlig dansk, mundtlig dansk, regning, matematik, naturhistorie, geografi med geologi, naturlære, engelsk, tysk og legemsøvelser. I disse fag gives der en standpunktskarakter, der påføres eksamensbeviset sammen med den af censor og lærer givne eksamenskarakter.

Stk. 4. Inden udgangen af 2. klasse skal der foretages en bedømmelse af eleverne, således at de afgjort uskikkede elever på dette tidspunkt kan udskilles.

Stk. 5. Efter retningslinjer, fastsat af undervisningsministeren, afgør seminarirektoren dernæst i forbindelse med lærerrådet ved udgangen af 4. klasse, om en elev har bestået lærerprøven eller ikke.

§ 9. Afgangsprøven afholdes af seminariets lærere med bistand af censorer, der i det fornødne omfang beskikkes af skoledirektionen for et bestemt åremål. Ligeledes

beskikker skoledirektionen en formand for censorerne. Seminariets lærere er eksaminatorer, og spørgsmålene stilles af dem, men skal godkendes af censor.

Stk. 2. Opgaverne ved de skriftlige prøver stilles efter regler, fastsat af undervisningsministeren, af skoledirektionen efter forhandling med censorerne i faget.

§ 10. Adgang til at gå op til lærereksamen har enhver, der på seminariet har gennemgået den dertil sigtende undervisning, såfremt seminariet indstiller ham dertil.

§ 11. Ved seminariet skal der findes en øvelsesskole, der mindst skal være syvklaset. Denne oprettes og drives af Thorshavns kommune, der er forpligtet til at stille øvelsesskole til rådighed, så længe seminariet opretholdes.

Stk. 2. Elevernes oplæring i praktisk skolegerning skal fortrinsvis foregå i denne øvelsesskole.

§ 12. Til supplerung af øvelsesskolens undervisning gives der eleverne adgang til at deltage i undervisningen i andre folkeskoler eller anerkendte privatskoler, idet det tilstræbes, at de bliver bekendt med de forskellige skoletyper.

Stk. 2. Aftale om sådan undervisning træffes af seminarirektoren med de pågældende skolers ledere, således at planen for deres medvirken ved seminariets praktiske uddannelse lægges efter forhandling mellem seminariet og skolens leder.

Stk. 3. Alle offentlige skoler og private skoler, der modtager statstilskud, er pligtige at stille sig til rådighed for seminarielevernes opøvelse i praktisk skolegerning i et omfang, der i tilfælde af uoverensstemmelse fastsættes af skoledirektionen.

§ 13. Eleverne skal desuden i seminarietiden have mindst 3 måneders samlet praktisk virksomhed ved en eller flere skoler.

Stk. 2. Skolerne vælges af seminariet så vidt muligt med hensyntagen til elevernes ønsker, for landkommunernes vedkommende efter samråd med landsskolekonsulenten.

Stk. 3. Elevernes virksomhed ved skolen står under tilsyn af seminarirektoren og øvelsesskolens leder samt af vedkommende skoles leder.

Stk. 4. Eleven beholder sådanne understøttelser, som måtte være tildelt ham, men oppebærer ingen løn, selv om han selvstændigt overtager undervisningen i visse timer eller visse fag.

Stk. 5. Ved virksomhedens ophør afgives der af skolens leder til seminarirektoren en udtalelse om elevens undervisningsvirksomhed, disciplinære evner og forståelse af børnene.

Stk. 6. Samtlige offentlige folkeskoler og anerkendte privatskoler, der modtager statstilskud, er pligtige at modtage seminarielevne til uddannelse i et omfang, som i tilfælde af uoverensstemmelse fastsættes af skoledirektionen.

§ 14. Elever, der ikke tilhører folkekirken, kan forlange sig delvis fritaget for deltagelse i undervisning i kristendoms-kundskab. Det må dog forlanges, at alle elever er fortrolige med hovedtrækkene i den kristne lære.

Stk. 2. Elever, der på grund af legemlig mangel eller svagelighed ikke kan deltage i undervisning i legemsøvelser, håndgerning eller sløjd i fuldt omfang, kan af seminariet fritages for deltagelse i undervisning og bedømmelse i vedkommende fag i det omfang, der skønnes fornødent.

Stk. 3. Elever, der skønnes ikke at få tilstrækkeligt udbytte af undervisningen i sang og musik, kan af seminariet efter forhandling med skoledirektionen fritages helt eller delvis for deltagelse i denne undervisning.

Stk. 4. Der gives de pågældendes afgangsbeviser påtegning om, at de ikke på seminariet har deltaget i undervisningen i henholdsvis kristendomskundskab, legemsøvelser, håndgerning eller musik.

§ 15. Til undervisningen i musik på seminariet kan være knyttet undervisning i orgelspil.

Stk. 2. På eksamensbeviset skal det angives, om den pågældende kan påtage sig kirkesang og orgelspil.

§ 16. Undervisningen på Færøernes seminarium er vederlagsfri. Eleverne har adgang til at søge understøttelse af de på folketingets og lagtingets finanslove givne bevillinger.

§ 17. Seminariet ledes af en seminarirektor, der skal deltage i undervisningen med et af undervisningsministeren fastsat timetal.

Stk. 2. Som regel kan ingen, der ikke i mindst 5 år har haft sin væsentligste virksomhed ved undervisning, ansættes som seminarirektor.

§ 18. For at opnå fast ansættelse som seminarirektor eller lærer ved Færøernes seminarium skal den pågældende foruden at have den i øvrigt fornødne kundskabsmæssige og pædagogiske uddannelse have bestået en prøve i pædagogik og undervisningsfærdighed, ved hvilken han kan godtgøre, at han har øvelse i undervisning såvel af voksne som af børn. De nærmere regler for denne prøve fastsættes af undervisningsministeren i samråd med Færøernes skoledirektion.

Stk. 2. Seminariets faste lærere er forpligtede til efter seminarirektorens anvisning at overtage timer i øvelsesskolen som en del af deres pligtige timetal, og hvor forholdene tillader det, bør der tillægges dem sådanne timer.

§ 19. Forinden lederen af den til seminariet knyttede øvelsesskole ansættes, skal seminarirektoren have lejlighed til at udtale sig.

Stk. 2. Ved ansættelse af lærerne ved den til seminariet knyttede øvelsesskole tages fornødent hensyn til skolens funktion.

Stk. 3. De enkelte læreres medvirken ved seminarielevernes undervisning i praktisk skolegerning godkendes af seminarirektoren.

§ 20. Seminarirektoren og lærerne — herunder timelærere — ved seminariet samt lederen af øvelsesskolen danner et lærerråd, der selv vælger sin formand.

Stk. 2. Leder og lærere ved øvelsesskolen — herunder timelærere — danner et lærerråd, der selv vælger sin formand.

Stk. 3. Eleverne ved seminariet vælger et elevråd.

Stk. 4. De nærmere bestemmelser vedrørende rådernes virksomhed fastsættes af undervisningsministeren efter indstilling fra skoledirektionen.

§ 21. Denne lov træder i kraft den 1. april 1962, jfr. dog stk. 2.

Stk. 2. Den i loven fastsatte undervisning skal alene omfatte de elever, der optages ved Færøernes seminarium fra og med skoleåret 1962-63, medens undervisningen af elever, der er optaget tidligere, fuldføres efter de hidtil gældende regler, jfr. undervisningsministeriets vedtægt nr. 216 for Færøernes seminarium af 2. maj 1939 med senere ændringer.

Stk. 3. Ved denne lovs ikrafttræden bortfalder undervisningsministeriets vedtægt nr. 216 for Færøernes seminarium af 2. maj 1939 med senere ændringer af 21. december 1944 og 6. august 1947.

Gustav Pedersen.

/ Horn.